

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., 1/4 an 2 fl. 50 cr., 1/2 an 5 fl., 1 an 10 fl.

Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., 1/4 an 3 fl. 50 cr., 1/2 an 7 fl., 1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

1/4 an 10 franci, 1/2 an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamente se fac numai plătindu-se înainte.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima-dată 7 cr., a doua-oră 6 cr a treia-oră 5 cr.; și timbru de 30 cr.

Redacția și administrația: Strada Măcelarilor nr. 21.

Se prenumerează și la poste și la librării.

În România:

la dl Carol Schuler în București, strada Laberint nr. 4.

Epistole nefrancate se refuză. — Manuscrise nu se înapoiază

Un număr costă 5 eroori v. a. sau 15 bani rom.

La Abonament lunar

pentru August st. v.

— cu prețurile din capul foii —

invită

Administrațiunea ziarului „TRIBUNA“.

Contraziceri.

Când cineva se pune în fruntea unui guvern, unui stat, noi, oamenii obișnuiți, de rînd, care nu umblăm cu multă diplomatie, ci ascultăm de fireasca minte sănătoasă, ne zicem imediat: El trebuie să știe ce face, el este pregătit pentru problemele ce-l așteaptă și sîntem curioși a ști numai ce fel de soluțiuni va da el.

În Ungaria avem însă și în această privire decepțiuni, care nu ne mai surprind numai din motivul, că au fost prea dese.

O nouă dovadă vom da azi.

În Ungaria poliglotă un ministru, care se nu știe aprofunda „chestia naționalităților“, care se nu-i poată pătrunde profunditatea ei și care se se amăgească atât de ușor asupra efectelor așteptate dela „forță“ și „corupție“ — este o anomalie. Dar, pardon, la noi anomalia este ceva normal...

În Ungaria, unde „chestia naționalităților“ este cea mai fundamentală afacere a politicii, este asemenea o mare anomalie a vedea în fruntea țării un ministru, care nu-i tot de aceeași părere asupra celei mai fundamentale chestii.

Și așa este. În ministerul maghiar care toată proclamă misiunea sa de a face odată rîndueală în chestia aceasta, sînt deosebiri de păreri.

Aceasta este ușor de dovedit.

Ministerul Hieronymi susține, că naționalitățile trebuie împacate; și crede că, afară de respectarea legii de naționalitate, trebuie să se mai facă două legi, legea electorală și o altă lege de presă.

Nu mai ceretăm dacă reformele acestea vor fi sincere, precum se zice, că e sinceră recunoașterea necesității lor.

Susținem simpla emanație a ministrului în vederea noastră.

Vine acum Wekerle și cu o perfectă lipsă de respect pentru lege, abia atinge în cuvîntarea sa legea pentru naționalități, vorbește de forță și de

oprirea libertății de a ne întruni și nu pomenește cu nici un cuvînt de promisiunile colegului său dela interne.

Intre Hieronymi și Wekerle — sau cel puțin între vorbele lor — este așadar o mare deosebire.

Dar elementele divergente sînt și mai multe. Ministrul dela culte, bar. Eötvös, căruia îi place a invoca adeseori spiritul tatălui său, a vorbit de câteva ori cuvinte ce ne fac a crede, că între el și Wekerle este o deosebire și mai mare. El a vorbit cu respect de școala confesională, care este o necesitate de concurență culturală și a admis deci autonomia administrației sale; și acum mai de curînd a vorbit de „obiiceiuri“ naționale, care nu-i bine să fie jignite; și apoi a zis lămurit, că „bună-oară în chestia naționalităților (Ungurii) n'au putut stabili procedură unitară, generală, care să indice pretutindenea și în toate celea calea adevărată“.

După ministrul dela culte în ministerul maghiar nu domnește deci un spirit comun în privința chestiei naționalităților.

Aceasta cum se se explică? Un ministru ca Wekerle nu a putut să-și aleagă oameni, care să fie și în această chestie de o părere cu el? Ori poate-că la alegerea ministrilor această chestiune nici nu se pune?

Inclinăm a crede că nu. Dar din această concluzie armează alta: Trebuie să conducem astfel mișcarea noastră, încât ea să nu mai poată fi desconsiderată nici chiar de cei cu trăsnetele în mână; noi, naționalitățile aliate, trebuie să facem ca nimieri să nu-i mai fie somnul liniștit, înainte de a se fi gândit la o soluțiune mulțumitoare a chestiunii acesteia.

Rușinea aceasta de a îndura din partea unor miniștri atîta lipsă de cugutare asupra intereselor noastre celor mai vitale, se nu o mai purtăm mult timp!

Anomalia aceasta trebuie adusă la un grabnic sfîrșit!

Noul ministru Festetich a făcut o dare de seamă în calitate de deputat înaintea alegătorilor săi. El a zis că proiectele religioase liberale au de scop a mijloci contopirea deplină chiar a Maghiarilor stăpîniți în confesiuni. Cu toate acestea zice că este un bun catolic!

Vestea aranjării petrecerii noastre, acum trecute, se lățește. Invităriile se așteaptă cu dor, mai ales din partea gentilelor domnișoare, duioase de petrecere.

Sosesc și invitațiile. Se așează pe masa de scris a tatei, care cu insistență este rugat să dea permisiunea de a răspunde invitațiilor — prin participare. Permisivitatea primită, invitarea se așează în corița cu gust lucrată, de pe masa din „casa dinainte“, de unde pentru mult timp va reaminti cocoșii suvenirilor plăcute, dela petrecerea acum trecută.

Prăvăliile sînt mai cercetate, mâinile mai lucrătoare. Pretutindenea croieli, cusături etc. Nu trece mult și toate stau gata, așteptându-se încă numai sosirea zilei „St. Ilie“.

Sosesc și ea. Trăsuri curg din toate părțile, pe toate șoselele Topliței; din afară spre centru.

Oaspeții trag la neamuri și cunoscuți, unde cu ospitalitate românească sînt găzduiți.

După amezii străinii se folosesc de privilegiu spre a face scaldă în apele minerale din loc, care după ultima analiză se ridică la înălțimea apei dela Gleichenberg (Constantinquelle). În calea spre scaldă și retour se leagă mulți cunoscuți, se fac angajamente pentru Romanele și Quadrillele de seara etc. Timpul trece cu grabire; se apropie orele 8, începutul petrecerii.

Sînt orele 8. Lăutarii dau avisul obișnuit, că petrecerea e deschisă. Inimile palpită mai cu repeziune, ear „fata din casă“ strigă saltând plină de veselie.

Pentru-ce se iubesc Maghiarii și Polonii. Aceasta ni-o spune „Neues Pester Journal“ în primul său de alături. Anume: „Precum Ungaria a manifestat simpatie față cu autonomia administrativă și polonizarea Galiciiei, tot asemenea Polonii sînt unicelele popor austriac, care nu a combătut nici-cînd, alături cu Austria, poziția Ungariei creată prin transacția dela 1867. Cu un destin rar în anele istoriei proprii au înțeles Polonii galicieni să-și întocmească un cuib călduros în Austria; ei sînt de fapt naționalitatea politicele conducătoare în stat dela căderea ministerului al doilea Auersperg, o poziție aceasta, pe care germano-liberalii au perdit-o prin impotența lor politică“.

„Germania“ publică în numărul său dela 28 Iulie un articol asupra „pacificării Românilor din Ungaria“. Distinsul ziar blamează călătoria lui Hieronymi, care a fost făcută fără un plan serios și e o comedie politică. Apoi vorbește de congresul naționalităților și zice că în sistarea mesurilor de maghiarizare trebuie căutat chipul de a tăia nodul gordian al chestiei naționalităților.

Kálnoky și Maghiarii. Corespondentul din Budapesta al ziarului „Frankfurter Zeitung“ scrie în nr. 207 a. c. că darea de seamă a deputatului Gajári a fost o serioasă probă, că ministrul nostru de externe va auzi în delegațiunii obiecții grave pentru lipsa de energie față cu vaticanul în chestia proiectelor religioase și pentru — neintervenirea în România. E o amăgire a crede, că Kálnoky nu va fi atacat.

„Kölnische Zeitung“ publică în nr. 612 a. c. un articol asupra luptelor noastre. El condamnă nedreptățile Maghiarilor și zice spre fine:

„Națiunile ușor de iritat ce-si stau în față în față, pot ajunge prin o nenorocită întemplantare într-un conflict sângeros și acesta ar avea pentru liniștita dezvoltare a Ungariei cele mai fatale urmări“.

Din durerile „patriotice“.

O foaie ungurească din Arad își începe astfel articolul de fond:

„E de mirat, că și după atâtea experiențe amare și neglijențe fatale, noi nici acum nu vrem să recunoaștem, că chestia naționalităților numai într-un chip se poate rezolva: instrucția publică întregă se fie numai în mâinile statului! Dovadă pipăită că numai așa e bine, este Serbia, de față, chip frumos, făptură dragă, cu ochii răpiți din mare“, care au rînit grav inima tinărului, nu mai puțin dragălaș și seducător de minți.

Comitetul și tinerimea așteaptă în sala de dans, infrumusețată și bogat luminată, sosirea publicului. Cassarul abia răsbește cu inducerea numelor în lista participanților, și în curînd sala e îndesită de oaspeți, dintre care mai ales strălucesc

„... dalbele copile, a dragostei comori,
„Ce-s jumătate fete și jumătate flori.“

Alexandri.

Ți-se pare, că nu ești pe pământ. Lăutării intonează melodia punctului prim din program, eară jucătorii

„Sub a lunii dulce foc
„De mâni gingaș se luara,
„Să nșirara
„Iute, vesel pentru joc.“

Alexandri.

și astfel gătiți de horă și cuprinși
„De-ale danțului beții
„Începură-a se nșirara
„C'o mișcare grațioasă
„Luminoasă,
„Care mințile-mi răpi“.

Alexandri.

Hora se învîrtește, veselie crește! Eu, — plecat de acasă cu intențiunea de a mă delecta de astă-dată mai mult privind ca dansând, — mă retrag în un colț al salei și de acolo urmăresc cele-ce se petrec în sală, prefăcută acum într-un caleidoscop cu scenele și tablourile cele mai variate. În mod foarte plăcut mi-am păscut ochii privind nevinovăția unei părechi tinere. El „Tinerel fără de mustați“, ce se nvață a strînge n brațe“ și ear ea, abia un bobocel

care își are și dînsa Valahii săi, dar aceștia toți sînt buni patrioți sîrbi și nici unuia dintre Valahii din Serbia nu-i vine în minte să se lupte cu un stat, s'ajungă la valoarea limba românească, nici au pretențiuni să joace rol în stat ca neam deosebit. Pentru-că — după-cum a spus-o unui ziarist maghiar săptămîna trecută în Budapesta primul-ministru Nicolaievici — în Serbia fiecare Valah este silit să învețe limba sîrbă, care în același timp este pe toate terețele și limba oficială a statului“.

Nimic, ca aceste stupide rînduri, nu arată la ce grad de crepitudine au ajuns creierii ungurești. Pentru dînsii din punct de vedere al vieții statului, Serbia și Ungaria e același lucru. Ei uită, că chiar întemeietorul statului ungur în privința înțelepciunii a ajuns celebru prin accentuarea poliglotismului acestui stat.

Tuturor naționalităților, aceleași drepturi, — a zis S-tul Stefan, primul rege unguresc.

Dar Ungurii au uitat chiar istoria patriei lor, cu toate multele „experiențe amare“.

Nu vor să recunoască însă nici legile de fer, nici curentul modern: îndreptățirea fiecărui popor, fiecărui naționalități de a tinde la dezvoltarea limbii sale, la mărirea neamului său. Iubirea cătră neam, această virtute fără de care ori-ce popor mare este expus perirei, Ungurii o consideră ca o crimă dacă o ved și la alte naționalități din patrie, nu numai în sinul semînției lui Arpad... Am reprodus rîndurile foii ungurești și am făcut observațiile de mai sus nu pentru-că se dovedim pe ce cale fatală au pornit Ungurii, ci pentru-că se arătăm, ce grosolan neadever a spus primul-ministru Wekerle la Baia-mare, când a tăgăduit tendințele de maghiarizare ale guvernului.

E nedemn de un ministru și rușinos, ca atunci când printr'o politică nenorocită întreaga opinie publică maghiară a ajuns să ceară maghiarizarea tuturor naționalităților și când pe fiecare zi cetim plîngerile de ale „patrioților“ că „prea se desnaționalizează încet naționalitățile“, — se vină și cu un tupeu ce nu i-ar sedea bine nici unui raportor de jurnal, să tăgăduiască tendința Ungurilor de a maghiariza și să întrebe ca un comediant de bălcu: „Unde, cine ați văzut un Ro-

man maghiarizat cu sila? Arătați-mi-l și mie!“... Domnule prim-ministru! Dacă nu vei găsi mulți Români maghiarizați, este meritul neamului nostru, plin de virtuți și cu o iubire pentru limba și legea strămoșească mai mare chiar decât sovînismul unguresc! Nu ni-am făcut și nu ne vom face Unguri, fiindcă vrem să fim și să rămînem Români. Vă putem însă arăta mulțime de Români cari au trecut și zac încă în temnițele ungurești toți pentru-că au luptat ca Românul Român să rămîna, toți pentru-că au protestat sus și tare contra fărădelegilor ce guvernul zilnic săvîrșește pentru a oprî dezvoltarea noastră națională.

Apoi aceasta nu este maghiarizare cu sila? Cum adevă, crezi d-ta, că lumea este atât de proastă, încât se scotească maghiarizare cu sila numai atunci, când i-ai lua pe Români, și punându-i sulița între coaste, i-ai zice: „Ori te lapezi de neam și te faci Ungur, ori te strîpung?“...

La naiba, domnule prim-ministru, dar lumea merge înainte, vede ghiara pisicilor chiar când ele ar fi mai puțin proaste și viclene decât sînt... ministrii unguri și toți „patrioții“, care plîng cu durere că „prea se face încet maghiarizarea naționalităților“...

Dar așa e: fiul berarului bavarez, ajuns prim-ministru maghiar, crede că lumea stă pe loc, deoarece-e dînsul o privește de sus.

Vă asigurăm însă, că Românii merg înainte, cu lumea și ori-cât d-voastră ați face pentru a mai potoli durerile „patriotice“, întînd încă munca d-voastră de a ne desnaționaliza, noi nu ne dăm, ci vom face haz de prostia „scriturilor“ unguri, care pe Români din Ungaria vreau să-i pună într'un cazan cu cei din Serbia.

Proști de am fi, și atunci însă sîntem mulți Români în statul ungur.

Domnule prim-ministru! Cu vocea d-voastră autorizată, să spuneti ziaristilor maghiari acest lucru, să înțeleagă că nu-i tot una: Românul în Serbia și Românul în Ungaria.

Altfel cu toții o să aveți se îndurați încă multe și amare experiențe.

descrie variatece tablouri vii, ce 'mi-s-a prezentat în decursul plin de pasiune și uitător de suferinți. Cedează descrierea mîinii măiestre a academicianului Naum:

„Se începe valsul. Eată dintr'un pîlc se deslușește înalt și voinic un tinăr; — legănându-se pășește „Și s'apropie de tine. Tu te-ai și sculat în sus.“ „Alb, rotund, frumos — a lene — brațul pe grumazi i-ai pus, „Și ca 'n sbor, ca 'n vis te duce, strînsă bine de mijloc; „Pe-al lui umăr îți culci capul, — rîspirarea ta de foc „El o simte pe obrazu-i. Tu-i simți inima cum bate, „Și-obosiți de farmec ochii vii se nchid pe jumătate. „Piept la piet, a voastre trupuri s'au aprins de-aceiaș dor... „Ce'nclăstare pătimașe! Ce vîrtegiu amător! „'Erul, fața, — de iuteală — parcă vi-le suflă vîntul. „Doar picioarele cu vîrful mai ating de-abia pămîntul!..

... Atras de măreția și farmecul acestor tablouri am pus intențiunea de-acasă în cuiu și plecînd mă opresc instinctiv înaintea unei copilite. Era „nici micuță, nici înaltuță numai bună de draguță“. Îi ofer brațele. Mă cuprinde și ne pierdem în vîrtegiul părechilor dansatoare.

(Va urma.)

FOIȚA „TRIBUNEI“

Petrecere în Toplița-română.

— Dedicată onorabililor domnișoare —

Așezată în parte pe șesul Murășului și a rîului numit „Vale“, Toplița-română trimite din mijlocul său 3 șosele, care o leagă cu Moldova, Suceiuna și cu mijlocul Ardealului. Această situație favorabilă îi dă posibilitatea, a deveni centrul unui ținut, preserat cu mai mult de 10 comune românești.

Acest ținut, izolat din 2 părți de cealaltă lume românească, — a simțit până acum mai puțin palpațiunile inimei românismului. În timpul din urmă însă, devenind acele palpațiuni mai vii, — a început a se produce și în acest ținut oare-care mișcare, mai însemnătoare de viață.

Toți simțesc necesitatea de a se întâlni, de a-și împărtăși reciproc durerile și — durere — prea puțin și palidele bucurii.

Și așa astăzi la un semn dat, în Toplița se adună tot ce are jprul mai bun și mai distins. O invitare la o petrecere și trăsurile curg din toate părțile, pline cu oaspeți ațuși nu de pofta unor bucurii frivole, ci de dorul ajutorării unui scop filantropic și de dorul convenirii reciproce.

Ear în aceste conveniri, câte inimi răcite nu se încălzesc? Câte suflete însotite de răpaus nu-și află recreare? și câte inimi străine nu se cunosc și împrietenesc?

„Prietenii“ Maghiarilor sporesc!

— Răspunsul studenților din Germania la vestita scrisoare a lui Szabolcska Mihály, tipărită în „Nemzet“ din 1891. —

Cine nu crede că „prietenii“ Maghiarilor sporesc mereu, să o înțeleagă aceasta și din cele de mai jos. E știut că dl Ghiză Popp a ținut în „Schulverein“-ul din Lipsca o conferință în care, între altele, li-a făcut cunoscut studenților germani, cum fi „laudă“ un student ungur, Szabolcska, în o scrisoare a sa, publicată în „Nemzet“. În urma acestei conferințe „prietenii“ Maghiarilor au sporit mult, — o știm!

Acum un nou spor.

Cu prilegiul iubileului vechi universității din Halle, au convenit o foarte mare mulțime de studenți din toată Germania. La comersul festiv dat în ziua iubileului, comers la care au participat vre-o 8000 de persoane, s'a cetit în public întreagă faimoasa scrisoare ungurească, ce batjocorește în mod rușinos pe studenții germani, și care le sta la îndemână tradusă în „Kronstädter Zeitung“. După citire a trecut scrisoarea din mână în mână. Scârba și indignațiunea era de nedescris, telegrafându-se despre aceasta de loc ziarului „S. D. Tageblatt“ din Sibiu, „Allgemeine Zeitung“ din München etc.

În ziua următoare toate „Landmannschaft“-urile (societățile de studenți) ce erau reprezentate la iubileu, au compus la adresa maghiarilor Szabolcska răspunsul următor, trimis foarte multor ziare spre publicare:

„Stimate Domnule!

„Epistola D-tale apărută în „Nemzet“ la 27 Martie 1891 și publicată în traducere și în numărul 160 al ziarului „Kronstädter Zeitung“ dela 13 Iulie a. c. a fost cetită aseară (4 August) la comersul festiv al universității din Halle, în prezența alor 5000 (cinci mii) de studenți germani.

„Dacă nu o vor fi ascultat chiar toți, noi am ascultat-o și vom griji ca să fie și mai departe cunoscută și după merit apărută.

„Se înțelege, ieri-seară a fost imposibil a-ți răspunde. Astăzi însă, adunată la „Früh-schoppen“ noi „Landmannschaft“-ul — vocile din Halle, și alte universități, n'am avut nimic mai urgent, decât să-ți răspundem.

„Judecata D-tale despre cultura noastră, în considerarea raportului bine cunoscut, în care stă cultura germană și cea maghiară — firește, nu ne împoartă cătuși de puțin.

„De aceea la imputarea făcută de d-ta despre „mărginire spirituală și ignoranță“ nu ne simțim îndemnați a răspunde, ci ne alăturăm pe deplin la concludusul luat de studențimea din Lipsca la 6 Iulie a. c. de „a sfidat tinerimea maghiară, ca să încuviințeze de acum înainte universitățile germane calumniat“.

„D-ta însă ai avut bunătața a spune, că opinia noastră are oare-care importanță pentru d-ta și compatrioții d-tale. D-ta zici, că „ar trebui împedat, ca noi să nu ducem în viața publică o părere rea despre Maghiari“. Aceasta, stimabile, nu se mai poate împedea; ba, spunând adevărul, părerea noastră despre Maghiari abia poate fi mai rea decum este. Pentru-că noi știm din gura multor Sași ardeleni, care umblă pe la noi, știm și mai acurat din „Memorandul“ și „Replica“ română, din ale căror fapte îngrozitoare d-voastră nici una nu puteți combate — au doară puteți? atunci poftiți — știm, cum am zis, că d-voastră celorlalte popoare din Ungaria, și chiar urmașilor Germani, cărora aveți a mulțumi toată cultura ce aveți — voiți să le răpiți cu toate mijloacele naționalitatea garantată lor chiar prin propriile voastre legi. Din aceasta nu se va alege nimic, stimabile, pentru-că opiniunea noastră despre voi, este opiniunea majorității studenților germani. Acestia vor conduce — în 2-3 decenii — soarta imperiului german și ei se vor interesa de Germanii cei afară de imperiu cu interesul ce-l pretinde datorința conservării de sine și cu acea putere, pe care li-o dă puterea nu numai a imperiului german, ci a întregului germanism — chiar și în fața celor 6 milioane de Maghiari.

„Rugându-vă, pe d-ta și pe compatrioții d-tale, să cumpiniți bine aceste ale noastre cuvinte

„Semnăm cu stima ce vi-se cuvine,

„Halle, 5 August 1894“.

Pentru Landmannschaft-ul „Paleomarchia“ în Halle: Schulz, st. teol.; Heidelberg, Dr. med. Linke Pastor, Stahl, st. med.; Wends, st. med.; Benke, cand. phil.; Kirsch, st. teol.; Führer, st. med.; Petersen, st. teol.; Steige, st. jur.; Bothe, st. jur.

Pentru Landmannschaft-ul „Guilelmia“ din Berlin: Koch, st. jur.; Volgt, st. arch.; Pankov, st. med.

Pentru Landmannschaft-ul „Ulmiu“ din Tübingen: Witte, st. med.; Traeger, st. jur.

Pentru Landmannschaft-ul „Brunsviga“ din Lipsca: Krüger, stud. med.; Beutler, st. chem.

Pentru Landmannschaft-ul „Pomerania“ din Halle: O. Traeger.

Ei, apoi să mai spună cineva, că „prietenii“ Maghiarilor nu sporesc mereu, și că nu sînt prospecte de a mai sporî încă în mod și mai îmbucurător pe viitor!

Procesul Memorandului.

(Sentența tribunalului. — Recursul de nulitate. — Sentența Curiei.)

II.

Recursul de nulitate.

(Urmare.)

9. În partea închisă prin o barieră a salei de pertractare, destinată pentru jurați, acușai și apărători și despărțită de partea cecalaltă, destinată pentru publicul ascultător, au stat înarmați cu sabii un oficer dela închisoarea de stat din Seghedin, un locotenent dela gendarmeria din Cluj și afară de acestia în imediată apropiere a acușaiților și a apărătorilor a stat, în locul dintre acestia și membrii tribunalului, un gendarm înarmat și cu bajonetul întărit de pușcă.

Acușaiții și apărătorii acestora au ridicat protest, și văzându-și atacată libertatea personală și dreptul garantat prin lege de a conveni liber între sine și stărbăta libertatea apărării, au cerut depărtarea puterii înarmate. Președintele însă a denegat încuviințarea cererii cu motivarea, că persoanele înarmate sînt prezente la ordinațiunea sa proprie și această dispozițiune a sa nu permite să fie criticată.

După-ce însă președintele conducător al pertractării, numai amăsura legilor are drept să facă dispozițiuni; după-ce nu a fost îndreptățit să permită intrarea nimerei și cu atât mai virtos persoanelor înarmate în locul îngrădit de către public; după-ce ele nici după protestele acușaiților și a apărătorilor nu au fost depărtate și această ilegală dispozițiune nu a fost revocată, ear' compunerea curții cu jurați a efectuit-o pe lângă asistența acestor puteri înarmate, prin acestea a dat privilegiu la nașterea unei noue cauze de nulitate, care e de natură a nimici întreaga procedură, din care cauză cerem și noi nulificarea întregii proceduri.

10. Este de a se nulifica procedura tribunalului de presă, pentru-că curtea cu jurați a fost compusă fără considerarea la ordinațiunea §-lui 46 din procedura de presă. Și anume: amăsura ordinațiunii din amintitul §. al procedurii, președintele tribunalului este îndreptățit a-i jura afară de cei 12 jurați ordinari încă pe doi suplenți, președintele tribunalului însă nu pe doi, ci în contra regulilor procedurii, a jurat pe patru jurați ca suplenți și în decursul pertractării nu a fungat numai cei doi suplenți prevăzuți în procedură, ci toți patru, ear' la votare au participat în loc de „doi“, — trei jurați suplenți.

Pe lângă o așa ilegală procedură, au fungat și judecat mai mulți jurați decât câți sînt prevăzuți în procedura de presă și în cauza de față dreptul de a aduce verdictul 'l-a exercitat o curte cu jurați nechemată și compusă în mod ilegal, prin urmare întreaga procedură este ilegală și astfel cerem nulificarea întregii proceduri.

11. După-ce trei jurați s'au insinuat de bolnavi, președintele tribunalului a ordonat în locul lor trei suplenți, dar' intrarea lor în sinul juraților nu a ordinar-o în ordinea aceea în care au fost induși în lista juraților suplenți și ca atare și jurați în fața locului, ci abătându-se de ordinea intrării lor ca jurați suplenți, și anume astfel, încât pe ultimul suplent 'l-a numit de jurat ordinar și așa pe suplentul, peste care a trecut cu vederea, și care ținându-se ordinea ar fi urmat de jurat ordinar, 'l-a despoiat de dreptul de judecător și acest drept 'l-a dat în mod ilegal unui alt jurat suplent.

Dreptul de judecător al juraților este acordat de către lege și jurații îl au în mod legal în urma puterii legii și nu pot fi despoiați de acest drept prin dispozițiuni ilegale ale preșidentului, după-ce însă această vătămare de lege în cazul de față este fapt și dreptul exercitat pe baza acestei ilegalități este usurpat, verdictul juraților e ilegal prin urmare cerem nulificarea aceluia.

12. În cazul când este de a se stabili existența ori necesitatea pedecii în continuarea funcțiunii curții cu jurați, sînt de a se asculta: autoritatea de acușă, acușaiții și apărătorii și numai după ascultarea declarațiunilor acestora are drept judecătoria să stabilească existența pedecii și pentru continuarea activității să enunțe lipsa citării suplenților. Aceasta este procederea legală, și justă, pentru-că acușaiții fiind îndreptățiți de a se folosi

d e dreptul de respingere față cu jurații, sînt îndreptățiți și la folosirea dreptului de a nu-i respinge, prin urmare de a reține pe unu sau pe alt jurat și în nex cu aceasta acușaiții au și dreptul de a-i controla pe jurați, că oare unul sau altul din ei nu se subtrage sub pretext fals dela funcțiunea sa de jurat?

Dela exercierea acestui drept netăgăduit, acușaiții au fost despoiați, căci președintele fără ori-ce altă consultare numai pe baza insinuării de bolnavi a acelor trei jurați, 'i-a provocat pe jurații suplenți, și astfel cei trei jurați s'au subtras de sub exercierea funcțiunii lor de judecători în mod ilegal, și tot ilegal au intrat și cei trei jurați suplenți în sinul juraților ordinari. Toate acestea nu s'ar fi întemplat dacă tribunalul ar fi provocat atât pe acușaiți, cât și autoritatea de acușă ca să se pronunțe asupra îmbolnăvirii insinuante ca pedecă în funcționare; jurații ordinari care s'au insinuat de bolnavi nu au adus nici un act public care ar fi adevărat această aserțiune și nu au dovedit-o nici cu atestat medical din partea medicului tribunalului, ci numai s'a enunțat simplamente din partea preșidentului tribunalului în decursul pertractării, că cei trei jurați ordinari și-au motivat absența cu atestat medical, dar' acest atestat nu a fost nici cetit, nici nu a fost comunicat cu acușaiții și astfel autenticitatea aceluia precum și adevăritatea conținutului se pot trage la dooală cu drept cuvânt, pentru-că unul din acești jurați care cu pretext fals s'au subtras de sub fungarea de jurați: Gajzágó Manó, a umblat pe stradă, a cercetat cafelele, a luat parte la pertractare ca ascultător și 'și-a îndeplinit agendele de advocat în cancelarie, ceea-ce o putem motiva cu dnii Kunosek N. și Novák Gyula, locuitori din Cluj și aplicați în cancelaria amintitului jurat.

Retragerea celor trei jurați ordinari astfel s'a făcut în contra regulilor și a legii, și acușaiții nu au fost în putere să o împedecă aceasta, deoarece-ce nu au fost provocați să facă declarațiune asupra acestui lucru și astfel cei trei jurați suplenți și din motivul acesta 'și-au exerciat dreptul de judecătoria nechemată și în mod ilegal, prin ce verdictul urmat din această împregiurare asemenea este ilegal și prin urmare de a se nulifica, din care cauză cerem nulificarea aceluia.

(Va urma.)

Maghiarii și contele Kálnoky.

Sub acest titlu publică ziarul „Politika“ din Praga (nrul dela 8 August n.) un articol, în care arată cauzele care au produs conflictul dintre Maghiari și contele Kálnoky. Ziarul amintit constată, că simptomele înstrăinării reciproce dintre Maghiari și Kálnoky nu s'au ivit numai dela căsătoria civilă încoace, ci cu mult mai înainte. Dela început Maghiarii au fost nemulțumiți cu politica orientală urmată de Kálnoky și îl dușmăneau într'una. La început Kálnoky n'a ținut nici o socoteală de supărarea Maghiarilor, încetul cu încetul însă a trebuit să iee o poziție mai hotărîtă față cu amestecul tot mai îndrăzneț al Maghiarilor.

După-ce înșiră toate aceste ziarul continuă astfel:

„Asta s'a întemplat atunci, când a trebuit să experieze, că în Budapesta există o coterie de personaje cu influență, care fac de capul lor politică mare în Peninsula-Balcenică, și țeș intrigi, care între împregiurări ar pută să oduecă politica oficială a monarchiei în situații neplăcute și să o expună celor mai mari primejdii. Magnații maghiari făceau pe socoteala proprie politică în Balcani, ei țeșeau intrigi în Belgrad și Sofia, pentru-ca să provoace crize, care să accelereze acele decisiuni, pentru care politica contelui Kálnoky, din motive plausibile, nu se putea câștiga. Această politică de magnați a provocat în cele din urmă foarte multe neînțelegeri. Ea a făcut ca conducerea oficiului nostru de externe să fie bânuit de nesinceritate, ea a trebuit să producă aparență, că Austria urmărește în Peninsula-Balcenică, pe lângă politica oficială, și o politică neoficială, care diferă esențial de ceaaltă. Singur aceasta ar fi fost deajuns pentru a face pe contele Kálnoky să simtă, că grandomania și aroganța Maghiarilor sînt un element pe cât de neplăcut pe atât de păgubitor politice staturii întreg. S'au ivit însă și alte momente. Șovinismul excesiv maghiar pe toate terenele politice externe a creat în cele din urmă și pentru oficiul de externe pericole nu tocmai de desprețuit. Nespus de multămenință prigonirile fără cruțare în contra Românilor, raporturile amicale ale politice externe tocmai la un punct, care într-o situație critică ar pută să fie cel mai important, mai hotărîtor pentru ea. Dela dărâvirea relațiunilor bune cu România

atîrnă nespus de mult viitorul politice austriace în Balcani, și aceasta mai ales acum, când politica balcanică a magnaților maghiari a lucrat într'un mod atât de ticălos în Bulgaria.

„Nu credem să greșim presupunînd, că numai considerațiunile la primejdii ce ascunde creșterea cutezanței maghiare pentru politica externă a monarchiei a îndemnat pe contele Kálnoky ca să iee în chestiunea proiectului căsătoriei civile poziție aproape fățiș față cu cabinetul Wekerle. Contele Kálnoky are deplină convingere, că șovinismul maghiar, spriginit pe plenitudinea puterii sale nețermurite, a devenit o primejdie tocmai pentru interesele cele mai importante ale monarchiei și el a găsit în lupta pentru proiectul de lege despre căsătorie un privilegiu neprețuit de a prinde acest șovinism în flagrant delict și a-l desarma. Ca atăția alții, s'a înșelat și contele Kálnoky, șovinismul 'și-a forțat cu mijloacele cele mai volnice învingerea și din înălțimea acestei învingeri a arătat îndată pe ministrul de externe ca învins. Puternicii dela Budapesta cred acum că în fine va bate ciasul rîfueii, ei se cred acum destul de tari pentru a pută preține capul bărbatului, care timp atât de îndelungat li-a fost un spine în ochi și care până acum se părea că e ocrotit printr'un cerc magic contra tuturor atacurilor lor“.

La sfîrșitul articolului foaia ceahă spune cum Maghiarii zi de zi strîng nou material în contra lui Kálnoky și cum pentru a-l discredită și mai mult au răspândit știrea, că Kálnoky s'ar fi exprimat cătră un magnat maghiar că dreptul public bohem ar forma baza păcii interne. Ziarul amintit zice, că dacă într'adevăr dreptul public bohem ar forma baza păcii interne dincolo de Leitha, atunci ar fi gata cu supremația maghiară în toate afacerile publice austriace.

CORESPONDENȚA

„TRIBUNEI“.

Vașcou, 7 August n.

(Sfîntirea bisericii din nou renovate din comuna Sîrbesti, ctul Bihor, protopresbiteratul Vașcou.) Ziua de 24 Iulie st. v. a fost o zi de bucurie și mîngăiere, dimineața la orele 7 s'a tras clopotul nou, care cu vocea sa sonoră chema pe credincioși la rugăciunea Domnului.

Nu peste mult timp se presenta protopresbiterul tractual, dl Vasiliu Papp, ca delegat spre aceasta din partea Preasfinției Sale dlui episcop I. Mețian, însoțit de 9 preoți.

Serviciul divin, care a durat până la 12 ore, s'a început între bubuitul treasurilor. Cântările sf. liturgii au fost executate în cor de învătătorii din giur, avînd în frunte de conducători pe bravul învătător Ioan Pinter din Beiuș, în prezența unui imens public din loc și giur.

La sf. liturgie părintele protopresbiter pontificant rostul o cuvîntare festivă purcezend dela textul: „Căt sînt de iubite lăcașurile tale, Doamne, al puterilor...“ prin cuvinte foarte pătrunzătoare lăuda poporul în restimpul renovării a alergat după câștigarea materialului necesar, îndemnându-i și mai departe a continua energia și virtutea întru câștigarea și de aci înainte a tot ce e bun, nobil și folositor pentru dînsul.

Poporul astfel pătruns de bucurie s'a îndepărtat, invitînd pe cei străini la prînz, care s'a dat din partea comunei la casa primarului Ioan Pargia, unde s'au făcut toate cele posibile ca oaspeții să fie îndestulți — ceea-ce a și succes. Sub durata prînzului s'au ținut mai multe toaste pentru singuratici binefăcători. În primul loc: protop. V. Papp pentru ilustritatea Sa dl episcop Ioan Mețian, protopretorul cercual pentru delegatul Ilustrității Sale dlui episcop, ear' judele regesc pentru oficiantii preoți și învătători, care au luat parte la actul sfîntirii, și învătătorul Vasilie Sala pentru poporul credincios român, pentru opinecă, totodată și pentru preotul brav Nic. Groza, care a fost inițiatorul renovării sf. biserice de present e preot în Bănat în Sănmihail-Român, dl preot din Vașcou, Ioan Coroiu pentru autoritățile civile prezente, care au luat parte în un număr mare dimpreună cu familiile lor la actul sfîntirii ș. a.

La această sfîntire a luat parte un număr imens de popor din cerc, fără deosebire de religione, căci cu toții 'și-au petrecut în cea mai bună armonie și dulce frățietate până tîrziu noaptea. În urmă toată societatea s'a resfirat după ce s'ine fiecare cele mai frumoase suveniruri și reitnoite speranțe de învingere a poporului român.

V. Sala,
învătător român.

CRONICĂ

Activarea voluntarilor. După-cum se știe, ministrul comun de rășboiu a conces sînt acum câțiva ani, ca oficieri în rezervă, care doresc a se activa, să facă serviciul de probă de șese luni pe speșele erarului. În urma acestei înlesniri a fost căștigat un contingent însemnat de tineri inteligenți pentru armată. Ministrul de rășboiu merge acum și mai departe. Printr'o ordonanță mai recentă dispune, ca de acum înainte la serviciul de probă să fie admiși și voluntari, și anume îndată după terminarea anului de voluntar. Eată dispozițiile mai cardinale ale acestei ordonanțe: Acei voluntari, care, judecând după rezultatul serviciului lor practic de până acum, promet a deveni oficieri de profesione capabili și care sînt indicați cu bună achizițiune și din partea brigadierului, să fie provocați a petiționa pentru admiterea la serviciul de probă. Voluntarilor de această categorie, care doresc să rămână îndată după terminarea anului de serviciu ca aspirații de oficieri în activitate, li-se poate concede aceasta din partea comandanților competenți. Aspiranții acestia beneficiază începînd cu 1 Octomvrie de toate competențele erariale. Despre voluntarii admiși deja la serviciul activ de probă comandașii competenți vor face rapoarte ministrului de rășboiu. Toate cererile de activare sosite mai tîrziu se vor strînge de cătră comandașii de corp și se vor presenta la finele lui Februarie 1895 ministrului de rășboiu. În amîndouă casurile la cereri trebuie să se alăture și documentele despre conduita și capabilitatea aspirațiilor. În privința aceasta comandașii să se fie cu cea mai mare rigoare. Cererile oficiilor în rezervă căsătorii trebuie prezentate numai în cazul, dacă acestia vor dovedi că sînt în poziție de a corăspunde prescripțiilor regulamentului privitor la căsătoriile în armată.

Sărmanii! „Zypser Bote“ răspunde la rezoluțiunea cunoscută a „Schulverein-ului“ german în modul următor: „Ar fi treaba foilor politice ca să înfereze după-cum merită revoluționarul și „ridicolul“ apel. Fie-ne însăși și nouă permis de a ne adresa cătră nemeșii și bine văzuții oaspeți „germani“ ce admiră frumșeșile Tatrei noastre cu rugarea: să binevoacă a privi în Scepșul nostru, unde se gășesc încă comune politice, școale, comune confessionale și ziare în limba „germană“ și să se informeze înșii despre îngrozitoarele tendențe de maghiarizare și asupririle sub care se pretinde că gem. Dar' apoi să aibă bunătața, ca să facă pe frații lor acolo afară să înțeleagă, că prin astfel de apeluri au făcut nu numai o mare prostie, dar' ceea-ce e și mai mult — au spriginit astfel de tendențe de tradare de patrie, care sînt îndreptate în contra unei națiuni aliate și s'au arbat ca dușmani ai politice „liberale“ ce domnește în Ungaria. Îi rugăm deci să facă aceasta și fi asigurăm anticipativ de mulțumita noastră. Noi am fost, sîntem și vom fi totdeauna Maghiari de limbă germană și patrioți maghiari“. Se vîd căt de colo pericunii scriitorului care își permite a vorbi astfel în numele Sașilor.

S'au făcut de ris erarși ca în totdeauna „puternicii“ zilei. Pe adresa dlui Septimiu Albini a sosit o scrisoare din București, care înșe la „mandat mai înalt“ a fost reținut de cătră oficiul postal din Sibiu și s'a cerut desfacerea ei în prezența comisariului de poliție, sub cuvînt că scrisoarea ar conține ziare oprite. Fiind dl Septimiu Albini bolnav, scrisoarea a desfacut-o fratele domniei-sale domnul T. Liviu Albini. Deslipind picul, a apărut o scrisoare trimisă de dl Aurel C. Popovici, ear' ei au rămas cu — buzele umflate și cu urechile plecate.

Un post de medic. Ni-se serie din Veștem: În cercul nostru sanitar numit al Tălmaciului (de care se țin comunele: Veștem, Tălmaci, Tălmăcel, Boița, Porcești, Sebeșul-mare și mic) prin moarte a devenit postul de medic vacant. În săptămîna trecută s'a scris concurs pentru ocuparea aceluia post, dar' se vede că acela din partea autorităților administrative nu s'a publicat și în jurnale române, ca astfel și tinerimea noastră aplicată pe cariera de medic să poată concura la numitul post. Deci în interesul nostru național vă rugăm a înregistra în prețuita foaie „Tribuna“ următorul anunț: Pentru întregirea postului de medic cercual în cercul sanitar al Tălmaciului (comitatul Sibiu), devenit vacant prin moarte, s'a scris concurs (sub nr. 5243 din 1894 al prețurii din Sibiu) până în 15 August st. n. Alegerea se va ține în 17 August n. a. c. Dotațiunea este: salar fix 500 fl., rețut de lemne și cartier 100 fl., cu total 600 fl. Afară de aceasta taxele stipulate pentru fiecare vizită 50 cr. Totodată se notează, că majoritatea absolută a alegătorilor sînt Români.

Bonghi despre pace. „Tagblatt“ din Viena a publicat o scrisoare, pe care domnul Bonghi la reînțorcerea sa din Franca a adresat-o baronesei Suttner, care este unul din apostolii cei mai zelosi ai ideilor pacifice în Europa. Dl Bonghi zice în substanță în această scrisoare: N'am povestit nimînu ceea-ce s'a zis în cursul întrevederii mele cu președintele republicii. Cu toate acestea îți pot afirma, că nici președintele, nici eu n'am vorbit de tripla alianță. Încăt privește părerea mea eată-o: Aș voi ca să nu fie nici triplă alianță, nici dublă alianță, deoarece-ce una produce pe ceaaltă și amîndouă mențin Europa într'o situațiune forțată, care este poate pacifică azi, dar' care poate totdeauna deveni rășboinică. N'aș voi nici o alianță de felul acesta, și de aceea am declarat într'un mod formal, că n'aș dori de loc înlocuirea alianței austro-italo-germană cu o alianță franco-italiană. Fiecare națiune să se ocupe de propriile sale interese și să întrețină bune relațiuni cu celelalte națiuni. Prietenegusul dintre

Francia și Italia mi-se pare foarte natural, pentru-că istoria acestor două națiuni este strâns legată și au aceeași origine, dar amicitia Italiei cu Francia nu trebuie de loc să implică inamicia contra Germaniei.

Necrologice. Primul următoarele anunțuri funebre: Sultana Petric născută Mateiu în numele său și al fiilor săi: Anete, Flora, Elena și Cornel, jurist, aduce jalnic și durerosă știre la cunoștința tuturor consăngenilor, amicilor și cunoscuților, că prea iubitul ei soț și respective tată Iuliu Petric, jude reg. în pensiu-ne, avocat, profosif onorar comitatens, deputat congresual și sinodal, asesor consistorial și fost deputat dietal etc. etc. în etate de 55 ani și în al 30-lea an al fericitei sale căsătorii, după grele suferințe astăzi la 8 ore dimineața și a dat nobilul său suflet în mâinile Creatorului în băile din Graefenberg Rămăștele pământului ale scumpului decedat se vor așeza luni în 6 August la 3 1/2 ore post meridiane în mod provisor în cimiterul din Freiwaldau. Bocșa - montana, 4 August 1894. Pie-i țărna ușoară și memoria binecuvântată!

Din Chelmac ni-se anunță moartea Lucretiei Popa, fiica învătătorului Teodor Popa din Chelmac (cottul Times) întâmplată la 26 Iulie v. după un morb lung și plin de suferințe, în etate abia de 15 ani.

Ni-se scrie din Gleichenberg Nicolae Wass de Aljo-Arpaș, major în pensiu-ne, a răposat în 4 l. c. la 6 1/2 ore dimineața în Wiener-Neustadt, în etate de 54 de ani, lăsând în doliu pe soția sa, pe o domnișoară și pe un cadet ofițier-asistent la al 6 regiment de artilerie de locuri fortificate. Gleichenberg, 9 Iulie 1894.

Promoțiune. La 28 Iulie n. au fost promovați la gradul de Doctori în drepturi în aula universității din Cernăuți din orești Balcan, concipist la procuratura c. r. de finanțe, George Euseb Popovici și Nicu Turcan, fiul binemeritatului nostru arhiepiscop și deputat în senatul imperial Dr. Ioan Turcan.

Petrecerea universitarilor români din Lugoj, dată la 7 August n. în grădina hotelului „Concordia”, a avut, după-cum ni-se comunică de acolo, un succes moral și material foarte bun. Petrecerea s'a început cu concertul, al cărui program variat a fost executat spre mulțumirea generală. Deasemenea și balul cu care s'a încheiat petrecerea a reușit bine în toată privința.

Logodnă. Ni-se anunță logodna dlui Romul Jurca, învătător în Cebea, cu domnișoara Minodora Ioanovici, fiica preotului din Hărău.

Petrecere. Primul următoarea: Invitare la petrecerea de vară, împreună cu reprezentanții teatrali ce va avea loc Sâmbătă 6/18 August 1894 în hotelul „Hungaria” din Brad. Venitul e destinat pentru „Fondul elevilor morboși dela gimnasul român din Brad”. Program: „Lipitorile satelor”, dramă în 5 acte de V. Alexandri. Personaje: Kir Jani Avdelas, posesorul moșiei Haramul, Dr. I. Radu; Jupânul Moisi, arhiepiscopul satului, V. Candrea; Văntură-teară, răzeș, Dr. P. Opriza; Ioan teslariul, răzeș, Dr. S. Pop; Catrina femeia lui Ioan, d-șoara Roma A. Costin; Nițu, copilul Catrinei, A. Gligor; Gavriil Sărbul, argat, G. Perian; Martin, pădurar, A. Roman; Jupâneasa Ruxanda, d-șoara Virgilia Lazar; Măruca, orfană, d-șoara Letiția Rimbaș; Subprefectul A. Bogdan; Un gendarm S. Bogdan; George, țeran, S. Stanca; Terani, lăutar, gendarm, I. Luca, Bărna, ș. a. Începutul precis la 7 1/2 ore seara. 50 surile: locul I fl., II. 80 cr., locul de stat 50 cr., copiii etc. 30 cr. Comitetul arangiator.

Coasa — spaima Maghiarilor De sigur este rezultatul căldurilor numai istorisirea de mai jos, o publicăm însă drept specimen de gândire a Maghiarilor: O foaie din Budapesta scrie, că notarul român dintr-un sat din comitatul Hunedoarei, care se bucură de renumele de „mare agitator” ar fi zis odată într-o societate, că el are „mare covent” în Ungaria și a dovedit-o în mod foarte „frapant”. Anume conduse societatea cu care a făcut rămășagul pe virful unui deal, de unde au putut să privească la trei sate. Sufia apoi într'un buciom și nu peste mult se iviră locuitorii alor trei comune înarmați bine cu to-poare, sape și coase. Societatea a încercat să spectacolul desfășurat înaintea lor; erau toți voinică ca bradul, Români străveni plini de viață și de putere; s'au aflat în fața unei armate bine organizate. Atunci notarul sopți ceva Românului, care a stat mai aproape de el, care apoi împărțăși vorba și cu ceilalți toți sopțind, după-ce în liniște se depărtară tot. Urmarea a fost, că pe notar l'a tras la răspundere porind în contra lui „a cercetare”. Notarul la rindul său s'a apărut cu aceea, că această organizare „exemplară” a țerănilor a pus-o la cale ca comandant de pompieri în aceste trei sate, car' oamenii adunați sunt pompieri din satele amintite, care s'au adunat la signalul de alarm creșând că e foc. Foaia maghiară, care spune lucrurile acestea, nu se poate liniști de loc asupra causei Românilor, zice că: „e foarte probabil, că sunt mai mulți notari români care în astfel de „exerciții” fără pompe de pompieri, cu coasele apuse așa de renumite în 1848”.

Alba-Iulia, 6 Iulie st. v. 1894. Iuliu Roșca, învătător gr.-or.

*) Pentru cele cuprinse în rubrica această re-ducția nu primește răspunderea.

Di V. A. Urechii, care are meritul de a fi concentrat în „Voci latine” o serie de sdobitoare păreri asupra politicii Maghiarilor, îndură în foile maghiare atacuri turbate. Pe seama autorilor acestor turbări ar trebui să facă domnul profesor Babeș un album de recepte.

Dreptate ungurească. Ni-se scrie din Blăjei: Într-o seară de pe mijlocul lui Iulie an. curent jucând tinerimea română între 9 și 10 ore seara la porțile lor, în strada Ceru în comuna Blăjei, nimeriră doi gendarmi aduștați după regulamentul lor de astăzi și dând năvală asupra lor voira ca să-i prindă, dar tinerii fiind pișcați mai înainte de temnița din D.-Sănmărtin, au fugit care încărto, ear' bietelete fete cuprinzându-le o frică nespūsă s'au refugiat la un creștin în casă; dar nemiloși au demădat păzitorului de noapte sătesc să intre în casă și să le scoată. Acesta la poruncă intrând au scos pe 3 fete și le-au dus cu gendarmii până la judelele comunal, acul au fost între-bate că eina a fost la joc în astă-seară și acestea au descoperit de frică pe căzi au fost și căți n'au fost. Și ce se vezi?! Pe 7 August se trezesc tinerii cu citațiunii de în-fățișare înaintea pretorului, care numai decăt li judecă pe fiecare la 30 zile arest, ear' pe doi care au mai fost pedepsiți pentru joc și în alt rind cu 27 zile li judecă acuma pe 50 zile și pe acestia fi și pune în temniță, pe cei cu 30 zile precum se vorbește i-a dus la lucru la mașina de imblătit. Se vede deci, că „frații” maghiari când nu au lucrători dau prin comune și-i câștigă lucrători cu straița lor! Dreptate nu glumă! N.

Jalusia a secerat o nouă victimă. Vasile Sărbu și Eva Doboșan s'au iubit demult cu focul tineretei. Erau chiar și fidanți, când făcând a fiat, că fata ar iubi în taină pe alt ficior din sat. Îndată s'a gândit la răsunare și cu vorbe dulci și cu și mai dulci sărutări a sedus-o pe fată ca să meargă cu el seara la lună pe virful unei stânce. Acolo i-a legat mâinile și picioarele și apoi a aruncat-o în prăpastie. N'a știut nimeni nimic unde a putut dispără fata, până-când numai după o lună au aflat-o la poalele stâncii plină de sânge încheagat, cu capul crepat și cu mâinile și picioarele sdrobite.

Presa bulgară și Stambulov. Oficioasa bulgară „Svobodno Slovo” ia poziție față cu „Kölnische Zeitung”, care a luat în apărare pe Stambulov. Organul bulgar declară, că Bulgaria preferă să aibă în frunte ministri, care să fie pătrunși de sentimentele civilizației adevărate, nu însă de aceia, care se bucură de încredere în străinătate, ear' patria o duc la ruina morală și nu se tem de nici o ilegalitate.

D-na Carnot, însoțită de cei doi fi ai săi, d-șii Sadi și Ernest Carnot, s'a dus în dimineața zilei de 5 August n. la Pantheon, să viziteze mormântul fostului președinte al republicii. D-na Carnot a depus pe cavou o prea frumoasă coroană trimisă de municipalitatea din Petersburg. Această coroană, care este întocmai ca aceea trimisă de inginerii ruși, se compune din două frunze de palmieri de argint masiv, în lungime de 75 centimetri. Panglica tricoloră, care le unește poartă următoarea inscripțiune, reproduc în ambele limbi, rusă și franceză: D-lui Sadi Carnot, președinte al republicii franceze, omagiu din partea municipalității din Petersburg. D-na Carnot a stat mai mult timp ingenuchiată înaintea mormântului soțului ei, pe când cei doi fi ai săi arangiau coroanele care împodobesc mormântul. Administrația nu așteaptă decăt această vizită a văduvei președintelui pentru a deschide cripta pentru public. Dela ora 1 după amezii, defilarea începu și se poate evalua la 10.000 numărul acestora care se grăbiră să aducă un nou omagiu de simpatie și de regret nenorocitului președinte al republicii.

Răsboiul între China și Iaponia. O depeșă din Roma anunță, că foia oficială italiană publică declarația de neutralitate a Italiei în răsboiul din China și Iaponia.

Din public.*)

Dare de seamă și mulțumită publică.

Învătătorii dela școalele populare române din Alba-Iulia în urma ținerii „maialului” tinerimii școlare la 3 Iulie a. c. v. vine prin aceasta a-și da următoarea dare de seamă și mulțumită publică.

Cu ocaziunea acelei petreceri au încurs în favorul școalelor mele de 47 fl. 50 cr., din care subtrăgându-se spesele de 38 fl., au rămas un venit curat de 9 fl. 50 cr.

Suprasolviri au încurs dela următorii dvmini: Florian Rusan, paroch 1 fl., Ioan Cirlea, proprietar 1 fl., Iosif Cirlea, propriet. 2 fl., Nicolau Muntean, ofical 1 fl., Ioan Ruucută, sergent 50 cr., Nicolau Drămbărean, 50 cr., N. Debrețeni 50 cr., Remus Șerban 50 cr.

În urmă vin a ruga pe on. inteligență din loc cât și din giur, care partea cea mai mare cu această ocaziune a absentat, și dela care așteptăm spriginul cel mai mare, din care pe viitor să ne springiească cu cea mai mare căldură.

Alba-Iulia, 6 Iulie st. v. 1894. Iuliu Roșca, învătător gr.-or.

*) Pentru cele cuprinse în rubrica această re-ducția nu primește răspunderea.

Posta redacțiunii. D-lui D. D. în Bond. Nu-i vedeam să ne ocupăm cu el și măgăriile lui. Învețați-l d-voastră omenie. Doar sântei oameni.

Bibliografie.

A apărut: „Istoria filosofiei antice”, de profesorul Dem. G. Teodorescu. Volum de 536 pag. A se adresa librăriilor Sfetea, Socec și Rănișteanu.

A apărut: „Acte și documente din corespondența lui Mihail Kogălniceanu relative la răsboiul independent Românii 1877—1878. Volumul I. Fascicula III., cu un faximil, publicat de Vasile M. Kogălniceanu.

A apărut: „Noul acatist al Marelui Voevod Mihail Sturdza”, publicat în Cernăuți la 1848 de Mihail Kogălniceanu și reeditat de Vasile M. Kogălniceanu.

A apărut: „Cronica pe scurt a Românilor”, de Spătarul N. Milescu. Se află de vânzare la toate librăriile din România.

A apărut: „Istoria Românilor sub Mihail-Vodă-Viteazul”, de Nicolae Bălcescu, însoțită de o precuvântare și note de Al. I. Odobescu.

A apărut: „Cânta încrederei în boierii aristocrați și sfânta hotărâre de a nu-i mai crede”, cu o protestare, de Mihail Kogălniceanu (Iasi 1848), reeditată din nou de Vasile M. Kogălniceanu.

A apărut: „Prăsierea rațională a galitelor. Scrisă din încredințarea „Reuniunii agricole comitatense din comitatul Făgărașului”, de Nicolau Albani după G. Parthey. Cu opt ilustrațiuni. Sâmbăta-de-jos (Alsó-Szombatfalva) 1894.

A apărut: Cunoștințe din „Constituția patriei” și din „Drepturile și datorințele cetățenesci” pentru școalele primare. De Ioan Popovici. Sibiu. Tiparul tipografiei archidiecezane. 1894.

În editura librăriei Carol Müller din București a apărut: „Ăngerii lui Rafael”. Fantasie originală în versuri în 3 acte. De Ioan I. Livescu.

A apărut în editura librăriei Carol Müller (București) „Poveste tristă”, roman de François Coppée, tradus de Dumitru Stăncescu.

Săptămână patimilor, o frumoasă novelă originală ce s'a publicat sub acest titlu și în „Convorbiri literare”, și al căreia autor este Gil, a apărut acum în broșură separată. Tipografia „Gutenberg”, Iosif Göbl din București (strada Doamnei, 25)

În editura tipografiei Davit I. Benvenisti din Craiova au apărut următoarele cărți:

Cursul superior primar complet pentru ambele sexe de Științele fizico-naturale. Zoologie, botanică, mineralogie, agricultură, industrie și comerț. Redactate după programul analitic. Cu 70 gravuri. Ediția I.

Cursul mediu primar complet pentru ambele sexe de Științele fizico-naturale. Botanică, agricultură și fizică. Redactate după programul analitic. Cu 70 gravuri. Ediția I.

A apărut: „Einsge Worte zur Tuberculose und Krebs-behandlungsfrage (Câteva cuvinte privitoare la ceștiunea tratării tuberculozei și a racului). De Dr. Severin Robinski. Berlin, 1894, Editura Robinski et. comp.

A apărut: „O sezătoare la țeară” sau „Povestea călătoriei lui Mos-Albu”, de Anton Pan. Carte de petrecere de cuprins hazlu. Ediție nouă a librăriei Ciurecu din Brașov. Preț 30 cr.

Călindarul zilei. 31 Iulie (12 August) 1894. Iulian: Drept. Eudochim. Gregorian: Clara. Soarele: răsare 4.17 apune 7.54 m.

Buletin meteorologic. Sibiu, 11 August n. 11 oare dimineața.

Table with 4 columns: Presiunea atmosf. în mm., Temperatura după Celsius, Maximul și minimul de temperatură, Direcția vântului. Values: 722.8, -1.1, +17.8, +31.0+17.3, NV.

Din țeară 9 August n. 7 oare dimineața.

Table with 4 columns: Stațiunile, Presiun. atmosf. în mm., Temperatura Celsius, Vântul (direcția și tăria). Rows: Budapesta, Sătmăr, Cluj, Orșova, Arad, Panciova.

Economic.

Furnisări. În biuroul camerei comerciale din Brașov se pot vedea două publicațiuni din partea direcțiunii căilor ferate de stat ungare și anume: una despre furnisarea de mărfuri și metal și alta despre furnisarea de 2400 măji metrice călți sau 2700 m. m. tort de jiste. Terminul pentru cea dintăiu e 28 August, pentru a doua 31 August n. a. c.

Importul din Galiția oprit. În urma constatării holerei în Galiția, guvernul austriac a oprit exportul mărfurilor stabile prin convenția dela Dresden din cercurile infectate de holeră. În același timp ministrul de interne ungur, în conțelegere cu cel de comerț, a oprit importul acelor mărfuri în Ungaria și a dat deja îndrumările necesare în această privință instituțiilor de comunicațiune.

Piața cerealelor din portul Brilăa

Operațiile efectuate în 26 Iulie v. 1894. Marmarosch Blank & Co., lui G. Nicolopolu, grâu 1600 hect. 6.55 lei. Marmarosch Blank & Co., lui G. Nicolopolu, grâu 2090 hect. 6.67 1/2 lei. F-ții Bach lui Chrisoveloni fr. porumb 10.500 hect. 6.40 lei. Marmorosch Blank & Co., lui Chrisoveloni fr. porumb 18.000 hect. 6.31 1/2 lei. C. G. Haracopo lui B. Kivici, seacă 1460 hect. 6 lei. P. Theohar & Co., lui I. Hirsch, grâu 2700 hect. 6.80 lei. P. Cavadia lui I. Millas & Fiu grâu 2900 hect. 6.10 lei.

Cereale sosite. Pe apă: grâu 25.400 hect., porumb 38.600 hect. Pe uscat: grâu 13.500 hect., orz 1900 hect.

Prețul mărfurilor.

Piața din Sibiu. Dela 10 August n. Grâu frumos 76 până 80 chilo fl. 5.40 până 6. —, grâu mestec 7) până 74 chilo fl. 4.30 până 4.50, seacă 70 până 74 chilo fl. 3 — până 3.50, orz 62 până 68 chilo fl. — până —, ovă 42 până 48 chilo fl. 3.20 până 3.60 cucuruz 70 până 74 chilo fl. 4.20 până 4.5), mălaiu 78 până 82 chilo fl. 4.— până 4.50, cartofi 68 până 70 chilo fl. 1.10 până 1.25, sēmēnță de cănepă 48 până 50 chilo fl. 4.90 până 5.—, mazăre 76 până 80 chilo fl. 4.50 până 5.—, linte 78 până 82 chilo fl. 9.— până 10 faole 76 până 80 chilo fl. 4.— până 4.50, păsat de grâu 100 chilo fl. 13.50 până 14.—, făină nr. — fl. 13.50 făină nr. 14.— fl. 12.50, făină nr. 13.— fl. 10.— slănină 100 chilo fl. 54.— până 56.—, unsoare de porc fl. 52.— până 56, sēmēnță 100 chilo fl. 26.— până —, sēmēnță de lumini fl. 33.— până fl. 34.—, lumini turnate de sēmēnță fl. 38.— până fl. 40.—, săpun fl. 20 până 30.—, fēn 100 chilo fl. 1.40 până 1.50, cănepă fl. 35.— până 37.—, lemne de foc uscate m. cub fl. 3.— până 3.25, apirp p. 100 l. 55.— până 57 cr., carnea de vită chilo 52 cr., până 63, carnea de vițel 40 până 45 cr., carnea de porc 44 până 48 cr., carnea de berbec —26 până 33 cr., ouă 10 cu — până 20 cr.

Piața din Făgăraș. În 6 August n. Grâu hectolitru fl. 5.20 până 5.60; grâu mestec fl. 4. — până 4.8 seacă fl. 2.4) până fl. 2.6); orz fl. 2.2) până fl. 2.0; ovă fl. 2.— până fl. 2.4); cucuruz fl. 3.80 până fl. 4.—; mazăre fl. 7.5) până fl. 8 asole fl. 3.— până fl. 4.—; linte fl. 7.— până fl. 8.—; sēmēnță de cănepă fl. 5.— până fl. 6.— sēmēnță de in fl. 6.— 7.—; cartofi fl. 1.— până 1.0; mălaiul fl. 7.50 până fl. 8.00; sēmēnță brut 100 chilogrami fl. 24.— până fl. 26.—; lumini de soa turnate fl. 41.— până fl. 42, unsoare de porc 100 chilo fl. 60.— până fl. 62.—; slănină 100 chilo fl. 52 până fl. 60.—; săpun 100 buc. fl. 22.— fl. 26.—; cănepă fl. 30.— până fl. 35.—; fēn fl. 1.50 până fl. 1.50 carnea de vită chilo 44 cr.; carnea de vițel 40 — până 40 cr.; carnea de porc — până 40.—; carnea de oaie 28.— până —; ouă 5 cu 10 cr.

Tirgul de râmători în Steinbruch. Lu 8 August n. s'au notat: ungurești bătrâni grei 40 — cr. până 42— cr., de mijloc 40. — cr. până 42 1/2 cr., ungurești grei tineri 42— cr. până 43. cr., de mijloc 42.— cr. până 43 — cr., uțori 43 — cr. până 44.— cr. de marță țerănescă grea 41.— cr. până 43 — cr. de mijloc 41.— cr. până 42.— cr., uțoară 42. cr. până 44.— cr., românești, de Bakouy, gre — cr. până — cr., transito grei — cr. până — cr., transito de mijloc — cr. până — cr., transito uțori — cr. până — cr., transito sēr-bești grei 42 — cr. până 42 1/2 cr., transito de mijloc 42.— cr. până 42 1/2 cr., transito uțori 43.— cr. până 42.— cr.

Bursa de mărfuri din Budapesta dela 8 August n. 1894.

Table with 4 columns: Săminte, Cămințe, Prețul per 100 chilo gr., Cămințe per hect., Prețul per 100 chilo. Rows: Grâu, Bănățean nou, Grâu dela Tisa, Grâu Pesta, Grâu de Alba-Reg., Bacșea, Grâu ung. de Nord.

Table with 4 columns: Săminte, vechi ori noue, Soia, Cămințe per Hect., Prețul per 100 chilo gr., de la, până. Rows: Secură, Orz, Ovă, Cucuruz (porumb), Meiu, Hrișcă.

Table with 4 columns: Produse diverse, Soia, Cămințe, Prețul per 100 chilo gr., de la, până. Rows: Som. de trif., Oleu de rap., Uns. de porc, Slănină, Său, Prune, Lietar, Miere, Căeră, Spirt, Drojdițe de spirt.

Cursul pieței din Sibiu.

Diu 9 August n. 1894. Hărte-monetă română . . . Cump. 9.88 vând. 9.90 Lire turcești . . . . . 11.15 Imperiali . . . . . 10.10 10.18 Ruble rusești 1.32 1.32

Bursa de Budapesta.

Din 8 August n. 1894.

Table with 2 columns: Renta de aur ung. 6%, de aur ung. 4%, val. cor. 4%, Imprumutul căilor ferate ung., Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (1-a emisiune), Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (2-a emisiune), Bonuri rurale ung., croate-slavone, Obligațiunile desp. regalilor, Imprumut cu premiu ung., Losuri pentru regularea Tisei și Seghedin., Renta de hărte austriacă, de argint austriacă, de aur austriacă, Losurile austriace din 1830, Acțiunile băncii austro-ungare, de credit ung., austr., Scrisur. fonciare ale institut. de cred. și economii, Argintul, Gaibeni împărătești, Napoleon-d'ori, Mărci 10 imp. germane, Londra 10 Livers sterlingi.

Bursa de Viena.

Din 8 August 1894.

Table with 2 columns: Renta de aur ung. 6%, de aur ung. 4%, Renta ung. v. c. 4%, Imprumutul căilor ferate ung., Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (1-a emis. une), Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (2-a emisiune), Bonuri rurale ung., croate-slavone, Imprumut cu premiu ung., Losuri pentru r gularea Tisei și Seghedin., Renta de hărte austriacă, argint austriacă, aur austriacă, Losurile austriace din 1830, Acțiunile băncii austro-ungare, de credit ung., austr., Argintul, Gaibeni împărătești, Napoleon-d'ori, Mărci 10 imp. germane, Londra 10 Livers sterlingi.

Bursa de București.

Din 21 Iulie v. — 4 ore p. m. Cassa Ultim.

Table with 2 columns: Renta rom. per 1875 5%, română amort 5%, (Schuldverschreib), Oblig. de stat C. F. R. 6%, Renta rom. (Eur. conv.) 6%, Imprumutul municipal 6%, Scrisuri func. rurale 5%, Scrisuri func. rurale 7%, Idem urbane 7%, 5%, Banca-Nat. (O) lei vers. intr., Soc. Dacia-Rom. (250 lei v. s.), Soc. de Asig. Nat. (200 lei v. s.), Soc. rom. de reasig., Soc. r. de cou (200 lei v. s.), Oblig. C. ssei Penșunilor, Agio.

Schimb. Londra 8 Iulie, Berlin 3 Iulie, Paris 8 Iulie, Viena, Agio.

Medic român în Franzensbad. Med. univers. Dr. P. Cioran.

Redactor responsabil: Alexandru Dordea. Proprietar și editor: T. Liviu Albut.

